

Мр Татјана Лукић, асистент
Правног факултета у Новом Саду

НОВА ОВЛАШЋЕЊА ЈАВНОГ ТУЖИОЦА У ПРЕТКРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ ПРЕМА ЗКП-У

Сажетак: У циљу рационализације кривичног правосуђа, распоредење судова и проналажења ефикаснијих мера социјалног и правног реаговања према појединим учиниоцима кривичних дела, Закоником о кривичном поступку Србије уведена су нова овлашћења јавног тужиоца у преткривичном поступку која представљају одступање од начела легалитета, тј. случајеве у којима је кривично гоњење засновано на начелу опортунитета. У овом раду су обрађена нова овлашћења јавног тужиоца у преткривичном поступку и указано је на недостатке постојећих законских решења, као и на питања која се отварају у вези са овим новим овлашћењима јавног тужиоца.

Кључне речи: јавни тужилац, преткривични поступак, начело легалитета, начело опортунитета, рационализација кривичног правосуђа.

Јавни тужилац¹ је основни субјекат кривичног поступка – странка у кривичном поступку која врши функцију кривичног гоњења учинилаца

¹ У Законику о кривичном поступку користи се израз државни тужилац, али се под тим изразом подразумева и јавни тужилац. У време када је донет, ЗКП је био савезни закон и овај термин је усвојен због тога што је у тадашњем Уставу СРЈ као и у неким другим савезним прописима постојао овај термин, а право република да своје правосудне органе назива како одлучи, ЗКП је очувао на тај начин што је у чл. 221 тач. 8 одредио да се израз државни тужилац односи и на јавног тужиоца.

кривичних дела. У исто време, јавни тужилац је и самосталан државни орган, који поред своје основне функције има и друга права и дужности у кривичном поступку, и у другим судским поступцима, и то: у поступку за привредне преступе, прекрајном и управном поступку. Према Уставу Србије² (чл. 103) предвиђено је да јавни тужилац гони учиниоца кривичних дела и других, законом одређених кажњивих дела. Врста поступака и овлашћења јавног тужиоца у њима искључиво зависи од процесног законодавства. Према Закону о јавном тужилаштву³ (чл.1) јавни тужилац по-ред функције гоњења има и функцију заштите законитости, односно он има право и дужност да улаже правна средства ради заштите уставности и законитости, а такође је овим законом одређено (чл. 16 ст. 2) да јавни тужилац врши и извесне радње на које је овлашћен посебним законима, у парничном, управном, извршном, ванпарничном и другом поступку.

Основна и најважнија функција јавног тужиоца је да врши кривично гоњење учинилаца кривичних дела и при томе је везан начелом легалитета. Функција кривичног гоњења се састоји из више различитих процесних делатности, а то су: подношење захтева суду да спроведе истрагу, подизање оптужнице или оптужног предлога пред надлежним судом, заступање оптужбе у току поступка и улагање правних лекова против судских одлука. Закоником о кривичном поступку Србије⁴ се под кривичним гоњењем подразумева и руковођење преткривичним поступком (чл. 46 ст. 2 тач. 1).

Јавни тужилац је према својој правној природи посебан управно-правосудни државни орган. Он није судски орган јер не врши судску функцију и није независан као суд, а није ни обичан управни орган, већ је посебан орган државне извршне власти који врши посебну правосудну функцију, самосталан према осталим органима управе и према суду са којим сарађује на истом послу.

Јавни тужилац није само процесна странка. Он је истовремено и државни орган, што има за последицу да је обавезан да ради у општем интересу и да се у поступку залаже за доношење правилне и законите одлуке о предмету суђења, независно од тога да ли та одлука иде у корист или на штету окривљеног. Због тога је јавни тужилац дужан да у кривичном поступку ради објективно и непристрасно.⁵ Активност јавног тужиоца се мора одвијати у два правца: у правцу одбране друштва од напада појединаца и

² Службени гласник РС бр. 1/90.

³ Службени гласник РС бр. 63/2001, 42/2002, 39/2003, 44/2004.

⁴ Службени лист СРЈ бр. 70/2001, 68/2002 и Службени гласник РС бр. 58/2004.

⁵ Непристрасност се обезбеђује установом изузета (чл. 45 ЗКП-а).

заштите појединача од злоупотреба и недозвољених притисака државних органа.⁶

Начело легалитета кривичног гоњења

Гоњење учинилаца кривичних дела није само основно право, него и дужност јавног тужиоца. У вршењу те функције он је везан начелом легалитета и дужан је да предузме кривично гоњење ако постоје докази да је учињено кривично дело за које се гони по службеној дужности. По службеној дужности се гони за сва кривична дела, осим оних за која је у прописима којима су предвиђена одређено да се гони по приватној тужби. Кривична дела чије је гоњење условљено одобрењем овлашћеног органа, такође су кривична дела за која се гони по службеној дужности. Неопходно је напоменути да државни тужилац није једини и искључиви тужилац за кривична дела за која се гони по службеној дужности. Наиме, под одређеним условима његове функције, осим оних које има као државни орган, могу прећи на оштећеног као тужиоца, тј. субсидијарног тужиоца (чл. 61, 62 и 437 ЗКП-а).

Као што је речено начело легалитета установљава дужност јавног тужиоца да у случајевима кривичних дела за која се гони по службеној дужности предузме кривично гоњење, тј. да га започне и даље одржава у току, чим се за то испуне у закону предвиђени услови.⁷ Другим речима, обавезе јавног тужиоца да врши кривично гоњење на основу овога начела настаје у оном тренутку када се испуне стварни и правни услови који су предвиђени законом. Што се тиче *стварних услова* под њима се подразумева постојање доказа да је одређено лице извршило кривично дело за које се гони по службеној дужности. *Правни услови* су испуњени ако кривичном гоњењу не стоји на путу нека правна препрека као што је нпр. застарелост, амнестија, помиловање и др. Испуњеност ових услова оцењује сам јавни тужилац, а пошто од ове оцене зависи наступање његове најважније дужности, јавила се потреба за контролом рада јавног тужиоца и у циљу да се коригује његова евентуално погрешна или незаконита оцена. Као системе контроле неопходно је навести: подвргавање аката јавног тужиоца о непредузимању кривичног гоњења службеној оцени суда у сваком случају и систем прихваћен у нашем кривичном поступку (чл. 19 ст. 3 ЗКП-а) који се састоји у установи субсидијарне тужбе, а која омогућава

⁶ Т. Васиљевић – М. Грубач, *Коментар Законика о кривичном поступку*, Београд 2003, 104.

⁷ М. Грубач, *Кривичнопроцесно право-Увод и општи део*, Београд 2004, 152.

оштећеном да дође на место јавног тужиоца у случајевима када он неће да врши кривично гоњење и да сам, уместо њега затражи од суда покретање или настављање кривичног поступка.

Начело опортунитета

Принципу легалитета супротан је принцип опортунитета. Начело опортунитета кривичног гоњења подразумева обавезу органа кривичног гоњења да врши функцију кривичног гоњења, ако су испуњени законом предвиђени услови и ако је то у конкретном случају сврхисходно с обзиром на јавни интерес.⁸ Према овом начелу јавни тужилац је овлашћен да процењује опортунитет – целиснодост кривичног гоњења, па може да не покрене кривични поступак и у случајевима када су сви стварни и правни услови за гоњење испуњени уколико сматра да постоји неки разлог који говори у прилог целиснодости. Оваква процена се увек мора вршити у јавном интересу. Начело опортунитета не значи постојање самоволje јавног тужиоца, иако му ово начело пружа веома широку власт. Принцип опортунитета је нужан у процесним правима оних кривичноправних система који у својим кривичним законима појам кривичних дела одређују само формално, а не и материјално, као друштвено опасно дело. С обзиром да наш Кривични закон⁹ (чл. 8 ст. 1 ОКЗ) дефинише кривично дело као друштвено опасно и искључује његово постојање када је због малог значаја и незнатних или потпuno изосталих штетних последица, незнатне друштвене опасности (чл. 8 ст. 2 ОКЗ), уколико би се ово узело као критеријум за евентуално увођење опортунитета кривичног гоњења, код нас не би било потребе за овим принципом.

И начело легалитета и начело опортунитета установљавају обавезу кривичног гоњења за надлежне државне органе.¹⁰ Једина разлика је у томе што ова обавеза код принципа легалитета наступа аутоматски, када су испуњени наведени законски услови, а код принципа опортунитета након претходне оцене целиснодости.¹¹ Оцена целиснодости је дискрециона

⁸ С. Циглер, *Начело легалитета и опортунитета кривичног гоњења*, Нови Сад 1995, 23.

⁹ Службени лист СФРЈ бр. 44/76, 36/77, 56/77, 34/84, 37/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/80, 45/90, 54/90 и Службени лист СРЈ 35/92, 37/93, 24/94, 61/2001 и Службени гласник РС 39/2003.

¹⁰ С. Пихлер, *Нека питања у вези са начелом легалитета у кривичном праву*, Зборник радова Правног факултета у Новом Саду, 1-2/1989, 235.

¹¹ Т. Васиљевић, *Систем кривичног процесног права*, Београд 1981.121.

оцене под којом се подразумева свесно дата слобода избора између више правно једнаких алтернатива.¹²

Подложност променама једнако важи за све принципе, па и за начело легалитета и за начело опортунитета, и због тога број оваквих изузетака у кривичнопроцесном праву временом може постати мањи или већи.

Начело опортунитета према ЗКП-у

Законик о кривичном поступку Србије је у чл. 20 прихватио начело легалитета као правило предвиђајући одступања у појединим случајевима, уводећи на тај начин начело опортунитета за гоњење неких кривичних дела, односно њихових учинилаца, само изузетно¹³. Сва ова одступања од начела легалитета имају за циљ рационализацију кривичног правосуђа, растерећење судова и проналажење ефикаснијих и хуманијих мера социјалног и правног реаговања према учиниоцима кривичних дела у појединим случајевима.¹⁴

Законским постављањем у оптималне границе, начело опортунитета је погодно средство за одређивање зоне кажњавања која одговара друштвеним условима датог времена, степену општег развоја на коме се оно налази и одликама криминалитета који га угрожава. Са другим установама материјалног и процесног права треба да чини, садржајно и циљно, кохерентну целину тако да не противречи ефикасности кривичноправне заштите, а да истовремено утиче на равноправно остваривање људских права у кривичном поступку.¹⁵

Одступања од начела легалитета у нашем кривичном поступку су предвиђена у следећим случајевима:

¹² О дискреционој оцени више видети: С. Циглер, наведено дело, 42-54.

¹³ Шта се сматра одступањем од начела легалитета у теорији се различито тумачи. Упоришта се налазе у одредбама процесног закона о изричитом овлашћењу јавног тужиоца да, под одређеним условима, оцењује целиснодост кривичног гоњења, али и у правним установама које спречавају јавног тужиоца да кривично гони, условљавајући га оценом ванпроцесне целиснодости неког другог државног органа.

¹⁴ М. Грубач, наведено дело, 155.

¹⁵ В. Ђурђић, *Начела југословенског кривичног поступка*, ЈРКК 2-3/01, 94.

1. У поступку према малолетницима;
2. Одобрење за кривично гоњење;
3. Уступање кривичног гоњења страној држави;
4. Одступање од легалитета у поступку екстрадиције;
5. Изостанак кривичног гоњења према осумњиченом који је извршио одређену обавезу или је спречио наступање штете или је штету у потпуности надокнадио.

Увиђајући потребу да се начело легалитета прилагоди процесној и друштвеној реалности, Закоником о кривичном поступку из 2001. године уведена су два нова одступања од начела легалитета: прво, јавни тужилац ће одбацити кривичну пријаву ако осумњичени у одређеном року изврши неку од обавеза таксативно набројаних у закону коју му је наложио јавни тужилац (чл. 236); друго, јавни тужилац ће одбацити кривичну пријаву ако оцени да изрицање кривичне санкције не би било правично зато што је осумњичени, услед стварног кајања спречио наступање штете или је штету у потпуности већ надокнадио (чл. 237).

Наиме, према члану 236. ЗКП-а предвиђена је могућност за државног тужиоца да може одложити кривично гоњење за кривична дела за која је предвиђена новчана казна или казна затвора до три године (ради се увек о кривичном делу за које се суди у скраћеном поступку, тј. за које се не води истрага), ако осумњичени у року који не може бити дужи од шест месеци, изврши једну или више обавеза које му је одредио јавни тужилац. Јавни тужилац може осумњиченом одредити: да отклони штетну последицу насталу извршењем кривичног дела или да накнади причињену штету; да плати одређени новчани износ у корист хуманитарне организације, фонда или јавне установе; да обави одређени друштвенокорисни или хуманитарни рад; да испуни одређене обавезе издржавања; да се подвргне одвикавању од алкохола или опојних дрога, односно психосоцијалној терапији¹⁶. За ово условно одлагање кривичног гоњења, јавни тужилац мора претходно да добије сагласност суда. Према првобитном законском решењу јавни тужилац је одлуку о условном одлагању кривичног гоњења могао донети самостално. Накнадно је изменама ЗКП-а од маја 2004.

¹⁶ Подвргавање одвикавању од алкохола или опојних дрога или подвргавање психосоцијалној терапији су услови који су уведени у ЗКП накнадно, Законом о изменама и допунама Законика о кривичном поступку (Сл.Гласник РС бр.58 од 28.маја 2004.године).

године предвиђено да је за доношење овакве одлуке неопходна сагласност суда. Ново решење је у потпуности оправдано јер је код првобитног законског решења постојала велика могућност злоупотребе службеног положаја јавног тужиоца у погледу коришћења дискреционог права. Сагласност суда је својеврстан контролни механизам у односу на овлашћења тужиоца. Међутим, законодавац је превидео да одреди у којој форми суд треба да да сагласност, као и у ком року. Неопходно би било прописати и контролу примене опортунитета у вршењу функције гоњења, унутар државних организација надлежних да кривично гоне.

Приликом одређивања мера предвиђених законом, државни тужилац мора добити сагласност оштећеног и то ако се ради о мерама уплате одређених новчаних износа хуманитарној организацији, фонду или јавној установи и обављања неког друштвенокорисног или хуманитарног рада, док се за одређивање осталих мера не тражи сагласност оштећеног. Овакво решење има смисла с обзиром да извршење мера за које се тражи сагласност оштећеног нису у његовом интересу. Међутим, код одређивања ових мера јавља се један други проблем, а то је плаћање одређених новчаних износа хуманитарној организацији, фонду или јавној установи, јер се отвара питање како поставити приоритет "корисника" и како избеги евентуалне злоупотребе које могу да настану у случају фаворизовања одређене хуманитарне организације, фонда или јавне установе. Ово питање се може решити на тај начин што ће се донети посебан правилник који би се примењивао приликом одређивања организације, фонда или установе којој треба уплатити одређени новчани износ.

Уколико осумњичени прихвати предлог јавног тужиоца, јавни тужилац ће до истека рока за испуњење обавеза одложити кривично гоњење. Рок од шест месеци, као универзално одређени рок за реализацију било које мере законом предвиђене није адекватан. Код неких мера, као што је на пример испуњење доспелих обавеза издржавања, тај рок би требало скратити на максимум три месеца, јер постоји могућност злоупотребе овог института од стране осумњиченог на тај начин што би он могао да стара дуговања не измирује до истека рока правдајући то потребом да измири тренутно доспела дуговања. Осим тога, одређивање максималног рока у коме се изречена мера мора реализовати је мач са две оштрице, јер уколико се после протека предвиђеног рока одређена обавеза не испуни и дође до покретања кривичног поступка, о економичности кривичног поступка не може бити речи јер се на тај начин поступак само продужава.

Одлуку о условном одлагању кривичног гоњења државни тужилац може донети до правноснажности оптужнице. Иако је пре доношења одлуке државни тужилац нашао да је кривична пријава основана, он ће кривич-

ну пријаву одбацити, ако осумњичени изврши наложену обавезу. Уколико осумњичени не изврши обавезу у датом року, државни тужилац ће поднети оптужни предлог или предлог за предузимање појединих истражних радњи према чл. 435 ЗКП-а.

Уколико кривична пријава није основана, државни тужилац ће је одбацити не упуштајући се у поступак по одредбама овог закона. Неопходно је указати на чињеницу да у овој фази поступка постоје основи сумње, као најмањи степен вероватноће да је одређено лице извршило кривично дело, и да се тек у кривичном поступку треба утврдити права истина, поштујући при томе презумцију невиности. Државни тужилац, уколико донесе одлуку на основу чл. 236 или 237 ЗКП-а њом ће се директно повредити поштовање претпоставке невиности јер се доношењем овакве одлуке лице сматра кривим без да је то доказано у законом прописаном судском поступку и проглашено у судској пресуди.

Уколико јавни тужилац донесе одлуку на основу чл. 236 ЗКП-а, оштећени нема право на преузимање кривичног гоњења, али не губи право да свој имовинско правни захтев остварује у парничном поступку. Одлуку о условном одлагању кривичног гоњења јавни тужилац доноси када процени да је у датом случају испуњење предвиђених обавеза од стране осумњиченог целисходније од вођења кривичног поступка и евентуалног кажњавања.

Према члану 237 ЗКП-а, јавни тужилац је овлашћен да одбаци кривичну пријаву и ако нађе да је она основана, у случају да је осумњичени услед стварног кајања, спречи наступање штете или је штету у потпуности већ надокнадио, а из околности случаја произлази да изрицање кривичне санкције не би било правично. Ни у овом случају оштећени не може преузети гоњење као супсидијарни тужилац. И овде кривични поступак изостаје по основу процене целисходности.

Упоредно правни приказ опортунитета кривичног гоњења

Црна Гора

У Црној Гори, Законом о кривичном поступку¹⁷ (чл. 244 и чл. 245) предвиђено је одлагање кривичног гоњења и одбацивање кривичне при-

¹⁷ Службени лист РЦГ бр.71 од 29.децембра 2003. године.

јаве из разлога правичности од стране државног тужиоца у претк rivичном поступку. Државни тужилац може одложити кривично гоњење за кривична дела за која је прописана новчана казна или казна затвора до три године, уколико нађе да не би било целисходно да се води кривични поступак, с обзиром на природу кривичног дела и околности под којима је учињено, ранији живот учиниоца и његова лична својства, под условом да осумњичени прихвати да испуни једну или више од следећих обавеза: да отклони штетну последицу насталу извршењем кривичног дела или да накнади причину штету; да плати одређени новчани износ у корист хуманитарне организације, фонда или јавне установе; да обави одређени друштвенокорисни или хуманитарни рад; да испуни доспеле обавезе издржавања. Осумњичени је дужан да прихваћену обавезу изврши у року од највише шест месеци. Државни тужилац одређује једну од обавеза решењем које се доставља осумњиченом, оштећеном, односно хуманитарној организацији или јавној установи у чију корист се налаже извршење обавезе. Против овог решења дозвољен је приговор који могу поднети оштећени и осумњичени, непосредно вишем државном тужиоцу у року од осам дана од дана достављања решења. Пре доношења овог решења државни тужилац ће спровести поступак поравнања између оштећеног и осумњиченог за обавезе отклањања штетне последице или накнаде причине штете и испуњења доспелих обавеза издржавања, односно прибавити сагласност осумњиченог за остале мере. Врховни државни тужилац упутством ближе одређује поступак поравнања, спровођење других радњи у примени одредаба овог члана и садржај решења о одређивању мера, као и њихово спровођење. Уколико осумњичени изврши наложену обавезу, државни тужилац ће одбацити кривичну пријаву. За кривична дела за које је прописана новчана казна или казна затвора до три године, државни тужилац може одбацити кривичну пријаву, уколико је осумњичени услед стварног кајања, спречио наступање штете или је штету у потпуности већ надокнадио, а државни тужилац према околностима случаја, оцени да изрицање кривичне санкције не би било правично.

Хрватска

Према Закону о казненом поступку Хрватске¹⁸ државни тужилац може да донесе одлуку којом одлаже почетак започињања кривичног гоњења (чл. 175 ст. 1 ЗКП) ако је кривична пријава поднета за дело ниже степена кривице код којег одсутност или незнатност штетних последица не оправ-

¹⁸ Службени лист РХ бр.110 од 21. октобра 1997. године.

дава јавни интерес кривичног гоњења. Одлуку о одлагању почетка кривичног гоњења, државни тужилац може донети само уз пристанак осумњиченог и његову спремност да испуни једну или више од следећих обавеза: извршење извесног чињења у циљу поправљања или накнаде штете проузроковане кривичним делом; уплата одређене своте у корист јавне установе, у хуманитарне или каритативне сврхе, односно у фонд за накнаду штете жртвама кривичних дела; испуњење обавеза законског издржавања; обављање рада за опште добро на слободи; подвргавање одвикавању од дроге или других зависности у складу са посебним прописима. Овакву одлуку државни тужилац доноси решењем које доставља већу надлежног суда који у року од 15 дана треба да одлучи о евентуалном давању сагласности на то решење. За кривична дела за која је прописана новчана казна или затвор до једне године, државни тужилац може одлучити да не покрене кривично гоњење ако на основу прикупљених обавештења сматра да су испуњени услови из чл. 175 ст. 1 ЗКП-а. Уколико осумњичени испуни наложену обавезу, државни тужилац ће донети решење којим одбације кривичну пријаву. Решење ће доставити оштећеном и подносиоцу пријаве, а оштећеног ће упозорити да свој имовинско правни захтев може остварити у парници. Детаљније прописе о примени овог овлашћења доноси министар правосуђа.

Немачка

Закон о кривичном поступку Немачке¹⁹ у чл. 153 предвиђа да у случају лакших кривичних дела, државни тужилац може одустати од кривичног гоњења, уз сагласност надлежног суда, учиниоца кривичног дела уколико је кривица извршиоца "благе природе" (чл. 153 ст. 1) и уколико постоји могућност ублажавања казне, а последице које проистичу из извршеног кривичног дела су минималне. Такође, државни тужилац може у том случају одредити испуњење једне од следећих обавеза осумњиченог: накнада штете која је проузрокована кривичном делом; уплата извесне своте новца некој непрофитној институцији; друштвено корисни рад; извршење обавезе плаћања издржавања; учешће на семинарима који су предвиђени Законом о саобраћају. Битно је само да се ради о лаком кривичном делу за чије кривично гоњење не постоји јавни интерес и степен кривице не представља препреку. Наложена обавеза се мора извршити у року од шест месеци, осим обавезе плаћања издржавања, где је максималан рок годину дана.

¹⁹ Видети сајт Федералног министарства правде Немачке.

Закључна разматрања

У вези са новим законским решењима у ЗКП-у Србије која се односе на начело опортунитета, отварају се нека суштинска питања. Прво, да ли одбацивање кривичне пријаве, након испуњења постављених услова, представља трајну неотклоњиву сметњу за поновно покретање кривичног поступка. С обзиром да је право оштећеног да у овој ситуацији предузме кривично гоњење искључено, долази се до закључка да одбацивање кривичне пријаве има снагу правноснажно пресуђене кривичне ствари.

Осим тога, нејасно је у којој форми државни тужилац треба да одбаци кривичну пријаву – решењем или обавештењем. Уколико државни тужилац одбаци кривичну пријаву обавештењем, са теоријског аспекта остаје спорно да ли обавештење можестати на правну снагу што је неопходно да би одбацивање кривичне пријаве било процесна сметња за покретање поступка. Због тога би било логично да одлука буде у форми образложеног решења, у коме је утврђена одређена дужност осумњиченог, рок за њено испуњење и констатација да је обавеза испуњена. Против решења државног тужиоца требало би предвидети могућност изјављивања приговора вишем државном тужиоцу у одређеном року.

Овакво решење доводи у питање уставни принцип да кривично правосуђе могу вршити само судови. Давање овог овлашћења несудским јурисдикцијама подразумева да оне морају располагати са свим потребним гаранцијама за правилно и законито вршење кривичног правосуђа.²⁰

Принципи кривичног процесног права служе циљевима поступка. Међутим, принцип који је једном установљен не сме да се претвори у догму, и да сам себи постане циљ. На настанак и еволуцију принципа утичу бројни фактори као што су нпр. општи ниво културе, већа свест о општем интересу и др²¹. Под утицајем ових фактора принципи подлежу променама на тај начин што им се мења обим и значење, мењају се разлози којима се правдају, а исто тако и циљеви којима служе. Осим тога, једни принципи се замењују другима, извесни принципи губе значај који су имали, или се показује да га никад нису ни имали.

Велики број измена процесног законодавства код нас није се дотицало или само незнанто принципа кривичног процесног права, с обзиром да су то биле парцијалне реформе којима се није мењао модел кривичног по-

²⁰ О овоме више видети: Т. Васиљевић – М. Грубач, *наведено дело*, 453.

²¹ Т. Васиљевић, *Трансформација принципа кривичног процесног права*, Анали Правног факултета у Београду бр. 3-4/1969, 300.

тупка. Међутим, у пракси принципи су доживљавали фактичку трансформацију и добијали нова значења. Законом о кривичном поступку 2001. године је учињен захват који није превелик али је радикалан, те обим промена не одређује његов значај. Нужно је да се основни принципи, појединачно и у целини, прилагоде практичним потребама и степену свеукупног друштвеног развоја, како се не би од прогресивног покретача претворили у инхибиторни механизам даље изградње и развоја модерног система кривичног поступка.²²

²² В. Ђурђић, наведено дело, 97.

*Tatjana Lukić, LL.M. Assistant
Novi Sad Faculty of Law*

New Powers of the Public Prosecutor in Pre-Criminal Proceedings According to Serbian Code of Criminal Procedure

Abstract

This paper gives a detailed survey of the new powers of the public prosecutor in pre-criminal proceedings pursuant to the Code of Criminal Procedure. These powers represent a deviation from the principle of the legality of criminal prosecution. These powers have been introduced in order to rationalize the criminal judiciary, to relieve some of the burden placed on the courts and find more efficient means for the social and legal dealing with criminal offenders. This text deals with two new powers of the public prosecutor in pre-criminal proceedings, points out the shortcomings of the current Code, and addresses certain other newly developed issues having to do with the general topic. Furthermore, positive law solutions of this matter from Montenegro, Croatia and Germany are presented. The critical analysis of the positive law solution adopted in Serbia should serve as a guideline for the change of this solution in the future.